

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-
ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ГАЛУЗЕВЕ МАШИНОБУДУВАННЯ»
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Галузеве машинобудування».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Галузеве машинобудування» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; ПБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій відповідно до [Положення про академічну доброчесність в ТДАТУ](#).

Всього опитані **22 респондента 2 курсу** (здобувача ступеня вищої освіти «Магістр», *1 курс опитування не проходить*), що склало **65%** від загальної кількості здобувачів 2 курсу за цією освітньою програмою. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низька; загалом низька; середня; загалом достатньо висока; дуже висока. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 1.

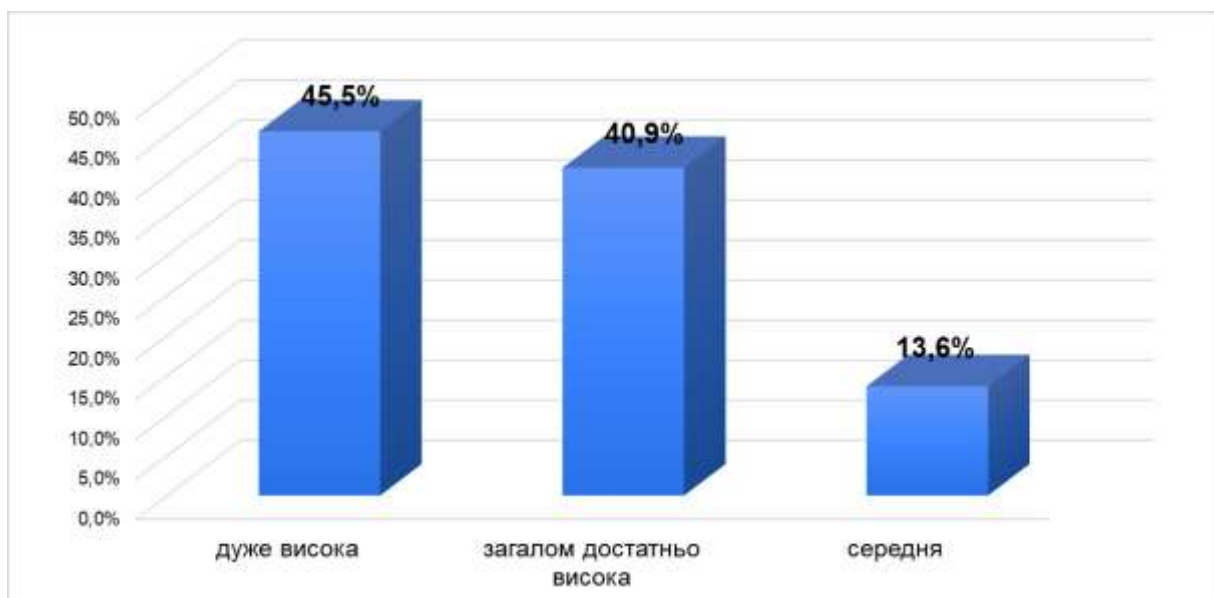

Рисунок 1 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 1 не важко пересвідчитися у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже висока» 45,5% та «загалом достатньо висока» 40,9%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і здобувачі, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

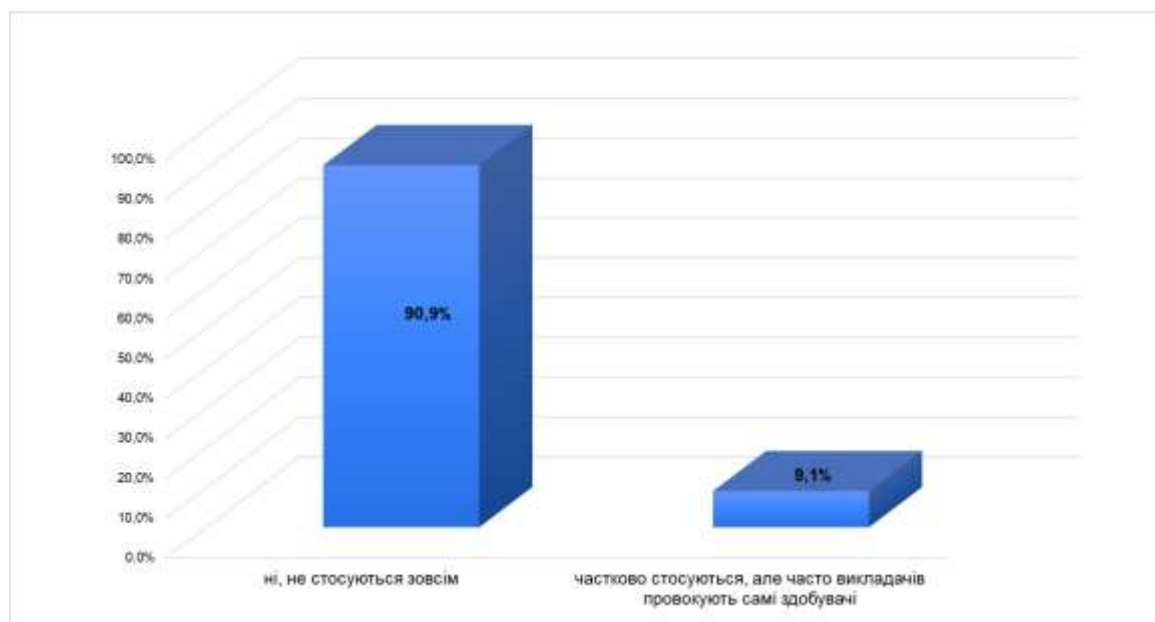

Рисунок 2 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 2 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 90,9 % «ні, не стосуються зовсім». Дали відповідь «частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі» 9,1% респондентів.

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «*Чи доводилось Вам під час навчання в ТДАТУ особисто робити наступне...?*». Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- купувати навчальні матеріали кафедри;
- купувати реферат;
- купувати курсову роботу (проект);
- платити гроші за оцінку;
- надавати платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі;
- готувати шпаргалки для складання ПМК, екзаменів;
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах;
- завантажувати матеріали з Інтернету, компілювати і здавати як власні;
- замовляти платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

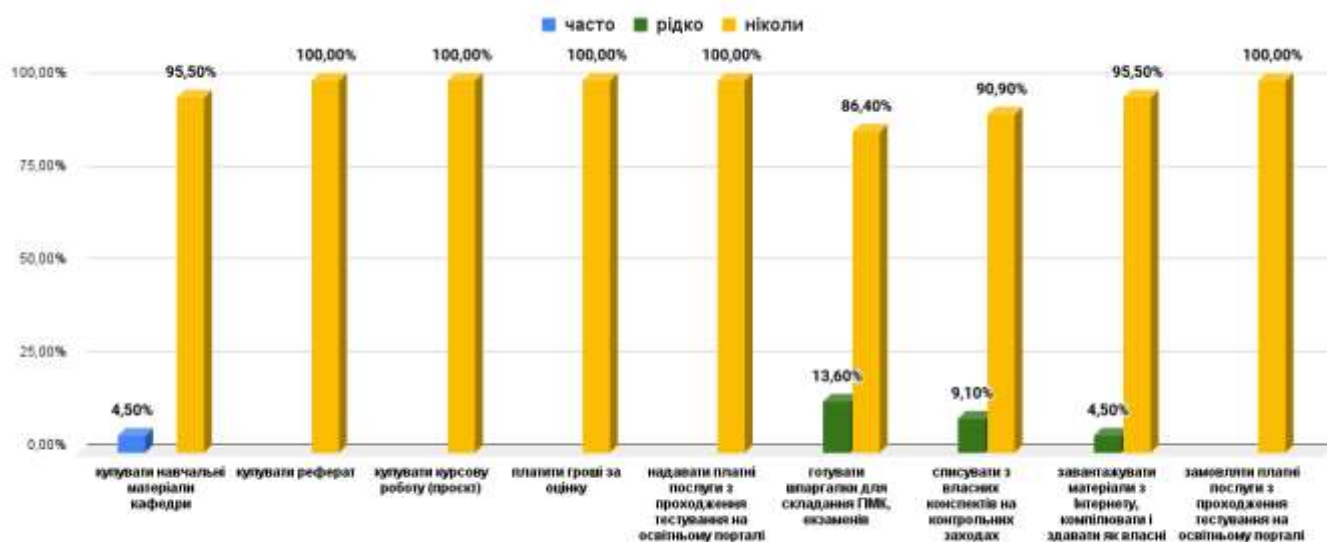

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті (*у відсотках*)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 96,5% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти вказали, що «рідко»: готували шпаргалки для складання ПМК, екзаменів (13,6%); списували з власних конспектів на контрольних заходах (9,1%); завантажували матеріали з Інтернету, компілювали і здавали як власні (4,5%).

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «*Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?*». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб отримати потрібну оцінку;

- для того, щоб не здавати лабораторні/ практичні роботи;
- для того, щоб не робити особисто реферат;
- для того, щоб не робити особисто курсову роботу (проєкт);
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача;
- для того, щоб не здавати тести з ПМК/екзамену;
- для отримання грошових коштів.

Дали відповідь на це запитання **5 (22,7%)** з **22** респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб отримати потрібну оцінку – 4 респ. та для того, щоб не робити особисто курсову роботу (проєкт) – 1 респ.

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?»*. Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.

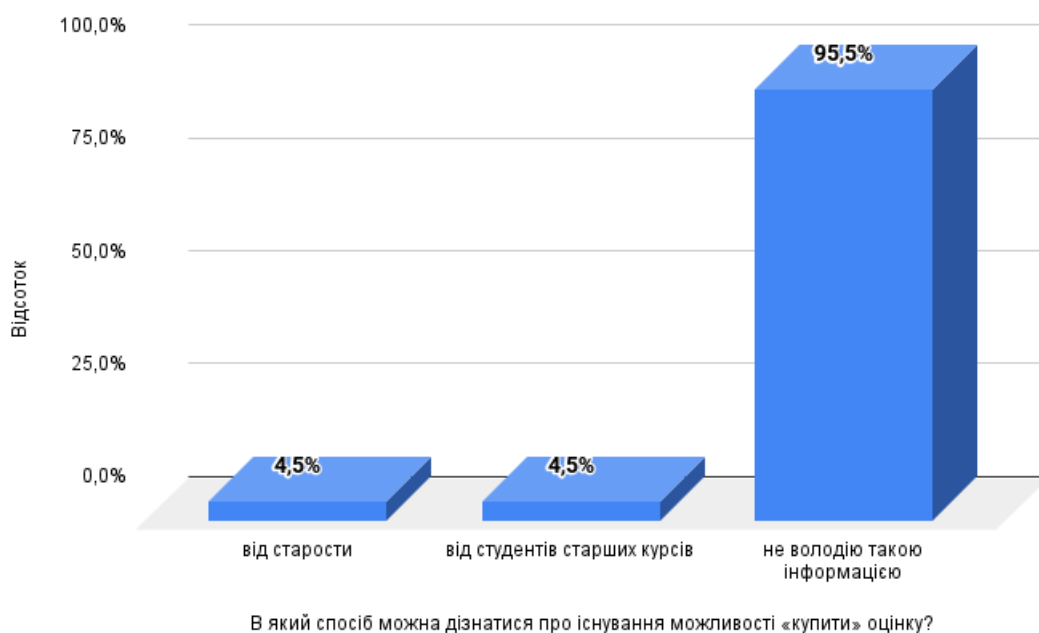
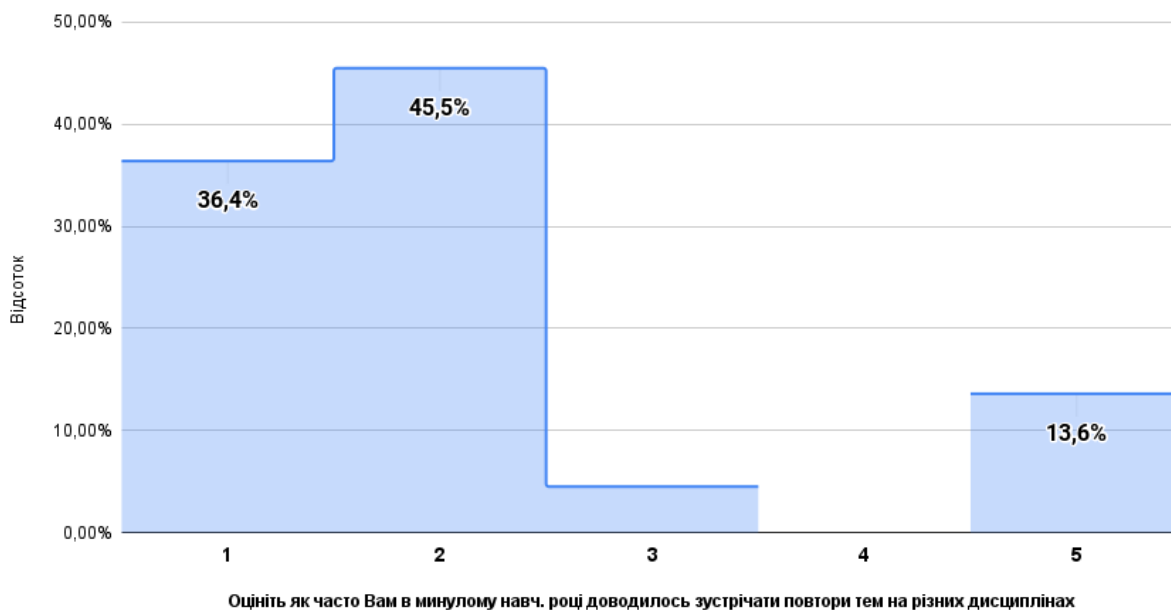

Рисунок 4 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 4 видно, що 95,5% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«Оцініть як часто Вам в минулому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось,*

5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 5.

Рисунку 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 5 показує, що 36,4% здобувачів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в минулому навчальному році, 45,5% «скоріш не доводилось» та 13,6% «дуже часто».

7. На питання «Чи доводилося Вам в минулому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?» респонденти відповіли, що не доводилось 86% та важко відповісти 9%. (рис. 6).

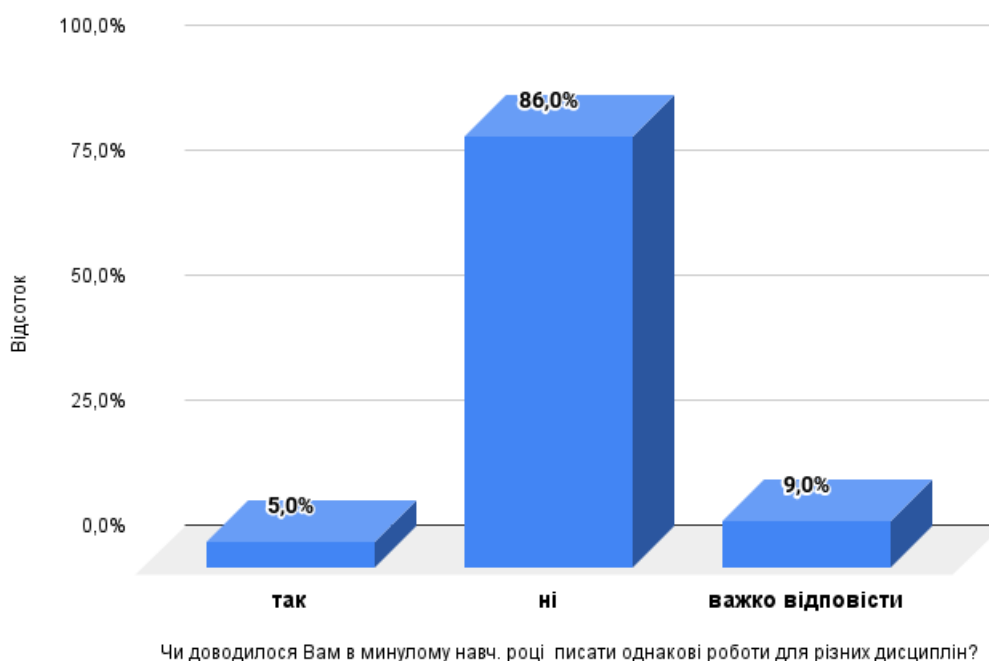

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «Чи доводилося Вам в минулому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?» 55% респондентів відповіли, що не доводилось, та 45%, відповідно, «так» (рис. 7).

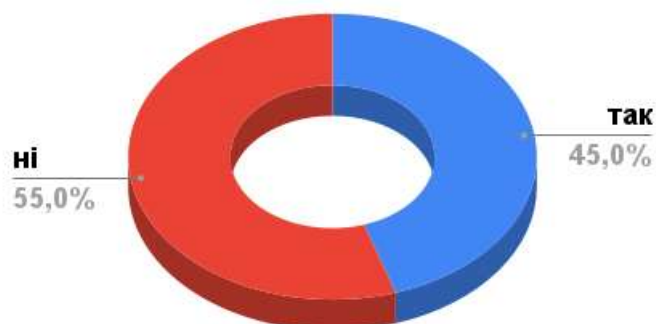

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів щодо відвідування курсів з академічного письма/академічної доброчесності (у відсотках)

9. На питання «Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 81,8% як «помірне навантаження» (рис. 8).

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках).

Висновки

За результатами оцінювання здобувачами вищої освіти освітнього рівня «Магістр» академічної доброчесності за спеціальністю «Галузеве машинобудування», 86% респондентів вважає рівень якості освіти високим, або дуже високим. У порівнянні з минулорічними опитуваннями, де 20% опитаних бажали підвищити

існуючий рівень освітніх послуг університету, в цьому році таких відповідей не було. У зв'язку з цим практика участі науково-педагогічних працівників у Вищій школі педагогічної майстерності ТДАТУ з метою підвищення рівня володіння викладачами сучасних педагогічних методів викладання дисциплін, виявилась дієвою.

Аналіз результатів оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті показує, що 100% респондентів відповіли, що корупція їх не стосується зовсім або стосується частково, коли її провокують самі здобувачі. Тобто дані близькі до аналогічних з минулих опитувань, що свідчить про ефективність антикорупційних заходів, які здійснювались в ТДАТУ.

При більш докладному опитуванні виявилось, що явища недоброчесності зрідка виражаються у готуванні шпаргалок, завантажуванні матеріалів з інтернету та списуванні з власних конспектів. У порівнянні з минулим роком додалися прояви у вигляді купування навчальних матеріалів кафедри. Серед тих, хто виконував недоброчесні вчинки, більшість респондентів характеризують свій мотив, як «для того, щоб отримати потрібну оцінку». Щодо способів, якими можна дізнатись про можливість корупційних дій, то виявилось, що більше 95% опитаних не володіють такою інформацією (у порівнянні з 100% у минулому році). Це пояснюється проблемами доступу до навчальних матеріалів, які знаходяться у вільному доступі здобувачів вищої освіти: методичні розробки і посібники на сайтах кафедр, репозитарій ТДАТУ, освітній портал ТДАТУ, посилання на безплатні інформаційні сайти та ін., які існували у минулому році після переміщення нашого університету до м. Запоріжжя. Наразі доступ до цих матеріалів повністю відновлено.

Опитування щодо повторів тем на різних дисциплінах показало, що лише 13,6% респондентів зустрічали такі повтори (у порівнянні з 20% у минулому році). Також знизився відсоток опитаних щодо написання однакових робіт для різних дисциплін, де позитивні відповіді надали лише 5% здобувачів у порівнянні з 20% у минулому опитуванні. Результатами цього стали розроблені Гугл-форми дисциплін спеціальності для більш зручного аналізу даних гарантами ОПП. Слід продовжувати практику такого аналізу.

Результати опитування по курсу академ. письма свідчать про те, що такі курси необхідно популяризувати та розвивати.

Загалом, респонденти зазначили, що їх навчальне навантаження помірно (81,8%) у порівнянні з 60% при минулому опитуванні, що свідчить про ефективність проведених заходів з вдосконалення навчальних планів спеціальності.

Таким чином, запропоновані в результаті аналізу минулого опитування заходи виявились ефективними й слід продовжувати їх в наступному. Це: регулярно, не менше 1 разу в семестр перед сесією проводити бесіди з питань доброчесності та недопустимості корупційних дій зі студентами груп, викладачами і допоміжним персоналом кафедр; згідно «Антикорупційної програми Таврійського державного агротехнологічного університету» не менше одного разу на рік здійснювати

внутрішню оцінку корупційних ризиків в освітній діяльності; обов'язково ознайомлювати нових працівників із змістом Антикорупційної програми та Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу; проводити навчальні заходи з питань запобігання і протидії корупції; здійснювати антикорупційну перевірку ділових партнерів; забезпечити можливість повідомлення про виявлення ознак порушення Антикорупційної програми, ознак вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, а також конфіденційність таких повідомлень та захист викривачів; регулярно обговорювати принципи «Кодексу честі ТДАТУ».

Гарант ОПП «Галузеве машинобудування»

за другим (магістерським)

рівнем вищої освіти, д.т.н., професор

Кирило САМОЙЧУК

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,

к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР